

INFORME D'ADAPTACIÓ AL DICTAMEN 158/2023 DEL CONSELL JURÍDIC CONSULTIU DE LA COMUNITAT VALENCIANA SOBRE EL PROJECTE DE DECRET DEL CONSELL PEL QUAL ES REGULA LA TIPOLOGIA I FUNCIONAMENT DELS CENTRES, SERVEIS I PROGRAMES DE SERVEIS SOCIALS I LA SEUA ORDENACIÓ DINS DE LA ESTRUCTURA FUNCIONAL, TERRITORIAL I COMPETENCIAL DEL SISTEMA PÚBLIC VALENCIÀ DE SERVEIS SOCIALS

En el procediment de tramitació del projecte de decret del Consell pel qual es regula la tipologia i funcionament dels centres, serveis i programes de serveis socials i la seua ordenació dins de la estructura funcional, territorial i competencial del sistema públic valencià de serveis socials, per part del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana (CJC), s'ha emés per majoria el dictamen 158/2023 de data 1 de març de 2023.

Amb independència del que a continuació s'informarà respecte a les observacions efectuades al dictamen, una vegada analitzat el seu contingut i atenent al que es disposa a la Llei 10/1994, de 19 de desembre, de creació del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, així com al decret 37/2019, de 15 de març, del consell, pel qual s'aprova el reglament del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, resulta necessari fer les següents manifestacions:

D'acord amb la Llei 10/1994 esmentada, el CJC és l'òrgan consultiu competent per a emetre dictamen preceptiu dels projectes de reglaments o disposicions de caràcter general que es dicten en execució de lleis i les seues modificacions, com és el projecte de decret que ens ocupa.

Dins de la tramitació del projecte de norma i tal com el mateix dictamen indica a l'últim paràgraf de la consideració segona, s'ha donat compliment als tràmits exigits en la Llei 5/1983 del consell i demés normes concordants, entre les quals es troba el tràmit d'informació pública, que va ser anunciat al DOGV nº 9307, de 28 de març de 2022 i després de rebre les al·legacions oportunes, entre les quals es trobaven les de les entitats Asociación Empresarial de residencias y Servicios a Personas en situación de Dependencia en la Comunidad Valenciana, la Asociación Lares Comunidad Valenciana, la Federación Española de Asociaciones del Tercer Sector y la Asociación Profesional Instituciones de Menores, es va emetre l'informe corresponent de data 21 de juliol de 2022, que consta a l'expedient, on ja es van valorar les al·legacions presentades per les entitats esmentades.

Per tant, havent-se complert el tràmit d'audiència legalment establert i havent-se considerat les al·legacions que es van estimar oportunes al seu moment procedimental, aquest òrgan consultant considera que la concessió de vista i període d'al·legacions a les entitats esmentades per part del CJC poden resultar reiteratives, especialment tenint en compte que es trobem davant un projecte de norma, declarat d'urgència pel Consell.

Cal afegir que d'acord amb el que estableix l'article 3 del Decret 37/2019, de 15 de març, del Consell pel qual s'aprova el Reglament del Consell Jurídic Consultiu de la Comunitat Valenciana, el CJC excepcionalment valorarà aspectes d'oportunitat i conveniència, si així ho sol·licita expressament l'autoritat consultant, però no a sol·licitud d'entitats que han format part del període d'informació pública, la qual cosa sembla que ha sigut la intenció de les associacions demandants de la vista i audiència de l'expedient.

Cal destacar així mateix, que de les al·legacions presentades per les esmentades associacions, malgrat que l'article 24 e) del reglament del CJC estableix que del resultat de la decisió del president de concedir o denegar les audiències a les persones que tinguen la condició d'interessades en el procediment no serà necessari donar compte a l'autoritat consultant, és ben cert que de les al·legacions presentades sí que podria haver donat compte a aquest òrgan per tal de considerar-les, i no estimar algunes d'elles directament referint-les com a observacions, com s'ha fet al dictamen, a més a més, com a observacions essencials, provocant certa indefensió a aquest òrgan consultant. Tal i com diu l'article 74.5 del Reglament, el CJC podia haver sol·licitat "cuantos antecedentes e informes estime necesarios para poder emitir adecuadamente su dictamen", la qual cosa haguera permès a l'òrgan consultant aportar els treballs preliminars i antecedents a l'expedient, més encara atenent que l'òrgan consultant considera que l'expedient està complet, tal i com ha referit el CJC en el seu dictamen.

Per últim, no volem deixar de destacar que de manera prèvia a la pandèmia per la covid19 era ja evident la necessitat de revisar i, en una majoria de centres, millorar les ràtios, ja que la normativa de la Comunitat Valenciana és antiga, desajustada i totalment superada per la realitat. No obstant, amb allò viscut en aquell període es va demostrar no només necessari sinó també urgent la millora. El dia 22 de maig de 2020, en el Palau de la Generalitat, la Mesa de Diàleg Social va signar un acord en el marc del diàleg social entre l'administració, les organitzacions sindicals i patronals, per establir un full de ruta per la recuperació social i econòmica de la Comunitat. Els acords per la recuperació de la Comunitat Valenciana (ALCEM-NOS) en matèria social reflectits en la línia estratègica 19 estan encaminats a enfortir el sistema sociosanitari i social. Concretament, en l'acció 63 es recull: millorar, adequar i incrementar la xarxa pública d'espais sociosanitaris i social fent una revisió del model que permeta implementar tot el marc normatiu revisant especialment les propostes de ràtios residencials en unitats reduïdes de convivència.

Dit, el que antecedeix, respecte a les observacions efectuades informem:

1. Observacions generals al projecte de decret

I. Conveniència de memòries i informes previs que faciliten l'avaluació de l'impacte del projecte de decret en el sector al que es dirigeix

1) Informes i memòries

Tot i que en el seu punt segon, relatiu a la tramitació del projecte de decret, el mateix dictamen assenyalava que s'ha donat compliment als tràmits exigits a la Llei 5/1983 del Consell i demés normes concordants referides a l'elaboració de disposicions normatives de caràcter general, s'accepta l'observació d'acompanyar la norma de memòries o informes que efectuen un anàlisi de la situació actual del sector prestador de serveis socials i la incidència econòmica per al sector i els usuaris de la incidència de la norma no incorporats atenent a que es van fer en la fase preliminar al tràmit de l'expedient.

Al respecte, destacar en primer lloc que més enllà de la memòria econòmica preceptiva que obra a l'expedient, projectant l'increment del cost dels recursos referits al projecte de decret en

els propers quatre anys, la Direcció General de l'Institut Valencià de Formació, Investigació i Qualitat dels Serveis Socials ha elaborat o promogut els següents estudis amb relació en la matèria:

- “Estudi del mapa de necessitats de centres en serveis socials a la Comunitat Valenciana”: estudi realitzat amb mitjans propis entre l’any 2020 i 2021.
- “Estudi de costos de centres i serveis per a persones majors a la Comunitat Valenciana”: estudi realitzat mitjançant contracte menor amb la Universitat de València a l’any 2021.
- “Estudi de costos de centres de serveis socials per als col·lectius de persones amb diversitat funcional, infantessa, dona i inclusió social”, realitzat mitjançant contracte major amb la Universitat de València a l’any 2022.
- Informe de Residència a Llar. “Cap a un nou model d’atenció integral centrat en la persona. Àrees de millora”. Realitzat per la Direcció General de persones Majors en 2021 i aprovat per Consell de Direcció de la Conselleria d’Igualtat i Polítiques Inclusives en 2022.
- “Estratègia CuideM d’atenció integral a les persones majors”, presentada com a objectiu de la Vicepresidència i Conselleria d’Igualtat i Polítiques Inclusives en el seminari de govern, el 2 i 3 d’octubre de 2020, dins de l’eix 3, objectiu 3, de l’Acord del Botànic2 i aprovat en el Consell de la Generalitat de 23 de juliol de 2021.
- “Estudi de ràtios i personal professional d’atenció primària als ajuntaments i mancomunitats de la Comunitat Valenciana”. Direcció General d’Atenció Primària i Autonomia Personal, 2020.
- Estudi Tècnic, analític i propositiu de les línies i convocatòries de subvencions de la Vicepresidència i Conselleria d’Igualtat i Polítiques Inclusives (VICIPI) a entitats sense ànim de lucre (Departament d’economia aplicada. Universitat de València 2020).

A més a més, la DG IVAFIQ compta amb convenis amb les cinc universitats públiques de la Comunitat Valenciana per a promoure cinc laboratoris d’investigació en serveis socials amb diverses línies de recerca, cadascun d’ells amb memòries anuals orientades a abastir de coneixement científic, independent i rigorós. Les principals línies d’investigació amb memòries presentades a l’any 2021 d’utilitat en la matèria van estar:

- Laboratori Universitat d’Alacant:
 - o Estudi del disseny, desenvolupament i avaluació dels models organitzatius, adaptats als nous models de diagnòstic i intervenció dels serveis socials municipals en inclusió social.
- Laboratori Universitat Jaume I de Castelló:
 - o Anàlisi, desenvolupament i avaluació de metodologies com la línia de base en serveis socials municipals respecte a la seua organització i gestió.
- Laboratori Universitat de València:
 - o Anàlisi i identificació d’un sistema d’indicadors econòmics dels serveis socials d’atenció primària i secundària.
 - o Determinar la eficàcia i eficiència dels serveis socials d’atenció primària i secundària.
- Laboratori Universitat Miguel Hernández d’Elx:
 - o Anàlisi multidimensional i comprensiu dels centres d’atenció primerenca i dels centres d’atenció a persones amb malaltia mental crònica de la Comunitat Valenciana, propostes per a la millora dels mateixos.
 - o Proposta de bateries de mesures estratègiques dirigides a la optimització de recursos i processos en la gestió pública dels serveis socials.

- Laboratori Universitat Politècnica de València:
 - o Pilotatge del projecte “Activage” a escala reduïda i explotació de resultats buscant una provisió de serveis socials eficient i personalitzada.

A més d'estos estudis i memòries propis de DG IVAFIQ, s'ha disposat d'accés a altres estudis i informes externs com:

- Universidad de Cantàbria. Gobierno de Cantàbria (2022). Análisis de los costes de los centros de atención a la dependencia de Cantabria.
- Organización Mundial de la Salud (2020). Prevención y manejo de la COVID-19 en los servicios de cuidados de larga duración: reseña normativa, 24 de julio de 2020. Organización Mundial de la Salud.
- Gobierno de España (2021). España 2050, Fundamentos y propuestas para una Estrategia Nacional a Largo Plazo.
- Consejo General del Trabajo Social (2019). III Informe sobre los Servicios Sociales en España.
- Comisión Europea (2011). Informe del grupo de expertos ad hoc sobre la transición de la asistencia institucional a la de base comunitaria. Zerbitzuan - Revista de Servicios Sociales, (49), 147-159.
- Consejo General del Trabajo Social (2022). IV Informe sobre los Servicios Sociales en España y la profesión del Trabajo Social (ISSE IV). Madrid: Consejo General del Trabajo Social.
- AA.VV. (2021). Los Servicios Sociales ante la pandemia. Los aprendizajes de la pandemia. Monitor de Impacto de la Covid19 en los Servicios Sociales. Informe final. Madrid: Instituto Nacional de la Administración Pública.
- Asociación de Directores y Gerentes de Servicios Sociales (2021). Ideas y propuestas para un nuevo modelo residencial para personas en situación de dependencia “Residencia, su casa”.
- Síndic de Greuges (2017a). El papel de los servicios sociales generales en la lucha contra la pobreza y la exclusión social en los municipios valencianos durante la crisis. Propuestas y recomendaciones. Alacant: Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.
- Síndic de Greuges (2017b). El ejercicio de la tutela de menores por las administraciones públicas valencianas. Propuestas y recomendaciones. Alacant: Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.
- Síndic de Greuges (2018). Centros de protección específicos de menores con problemas de conducta. Propuestas y recomendaciones. Alacant: Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.
- Universidad de Cantabria. Dpto. De Administración de empresas (2012). Estimación del coste de atención a la dependencia en centros residenciales y de atención diurna y nocturna.
- Junta de Castilla y León (2012). Innovaciones en residencias para personas en situación de dependencia: diseño arquitectónico y modelo de atención.
- Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (2007). La configuración de los Servicios Sociales como servicio público, derecho subjetivo de los ciudadanos a la prestación del Servicio.
- Generalitat de Catalunya (2004). Bases per a una nova Llei de Serveis Socials a Catalunya.
- Unió Europea (2011) “Marco de calidad para los servicios de interés general”.
- Unió Europea (2017) “20 principios clave hacia una Europa social fuerte, justa e integradora”.
- Unió Europea (2016). Lucha contra la pobreza y la exclusión social: un enfoque integrado.
- Departament de benestar social i família (2015). Model de serveis socials bàsics de Catalunya [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya
- Consejería de Servicios y Derechos Sociales. Gobierno del Principado de Asturias (2017). Análisis comparativo de leyes de Servicios Sociales vigentes en las Comunidades Autónomas
- DUQUE, J.M., (2012). Redescubrimiento de los servicios sociales de atención primaria: hacia un (nuevo) modelo de atención personal y comunitaria.

- Huete, G, Chaverri, A y Morales, N. (2020). “El sistema para la autonomía y atención a la dependencia en España (SAAD). Memoria de debilidades desde su implantación”
- La situación de los servicios sociales de base en la Comunidad Autónoma del País Vasco. (2015). Reordenación de la red de recursos y programas para la inclusión social de Gipuzkoa.
- VILÀ I MANCEBO, A., (2010). Tendencias de la nueva legislación de los servicios sociales: informe. Madrid: EAPN España.
- ZUBIRI, I. et al.,(2009)El impacto económico del gasto en política social de la Diputación Foral de Gipuzkoa. Diputación Foral de Gipuzkoa.

2) Elaboració de la proposta de decret

Amb tots estos elements, era ja evident el consens científic, professional i social per tal de millorar ràtios i transformar el model. A més a més, com hem explicat anteriorment amb allò viscut per la pandèmia provocada per la Covid19 es va demostrar no només necessari sinó també urgent, tal com han instat òrgans destacats com el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana a les seues queixes i recomanacions:

- Queixa 2100614 de data 24.02.2021 on es recomana expressament “la elaboració d’un nou model d’atenció integral d’atenció a les persones majors dependents en el que s’incloua el nou model d’atenció residencial” o “la publicació i entrada en vigor del Decret pel que es regula la tipologia i funcionament dels centres, serveis i programes de serveis socials”.
- Queixa 2203100 de data 09.01.2023 on es recomana “la publicació urgent del Decret de tipologia de centres de serveis socials de forma que s’actualitze la regulació de plantilles de personal, ubicació, condicions estructurals i materials dels centres d’atenció a xiquets, xiquetes i adolescents en situació de desprotecció.”

A partir d’ací, les propostes de ràtios referides a l’esborrany del projecte de decret han estat fruit d’un intens treball de dos anys previs a la seua divulgació.

Dita proposta conta amb la participació i aportació per part de cadascuna de les direccions generals funcionals de la Conselleria d’Igualtat i Polítiques Inclusives contrastada, a més de per les tres Direccions Territorials, totes elles amb llarga trajectòria i experiència en els centres, serveis i programes referits.

La proposta de plantilles establides en cada recurs compten amb l’anàlisi de l’equip tècnic encarregat d’elaborar l’esborrany de decret. Este equip està conformat per professionals que actualment presten servei en la D.G. de l’Institut Valencià de Formació, Investigació i Qualitat dels Serveis Socials, així com del Cos d’Inspecció d’esta conselleria. Tant la seua experiència prèvia en altres àmbits de serveis socials com, sobretot, amb l’actual ocupació en matèria d’investigació i formació així com en la inspecció de centres, garanteixen un profund coneixement dels recursos de serveis socials tractats al decret.

Este equip tècnic, a més de contar amb la seua pròpia experiència, ha complementat la informació amb la consulta d’actes i informes de la inspecció de centres, la revisió prèvia i en profunditat de la normativa comparada d’altres administracions i autonomies, així com tot el repertori extern d’estudis i informes científics que s’han anat publicant en les matèries objecte de proposta.

Per tal de fer un contrast extern, tal i com s'arregla en l'informe de participació que consta en l'expedient (doc. Nº 37), l'esborrany ha estat compartit, treballat i participat des d'octubre de 2021 fins a març de 2022 mitjançant un procés participatiu, previ a l'inici de la tramitació, en què han participat fins a cinc grups d'interés:

- Grup 1: Òrgan de Coordinació i Col·laboració Interadministrativa, amb representants d'ajuntaments, diputacions i de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies.
- Grup 2: Sindicats i Patronal, amb una àmplia i diversa representació dels agents socials.
- Grup 3: Entitats del tercer sector, amb àmplia participació de fundacions i plataformes de l'àmbit dels serveis socials.
- Grup 4: Col·legis professionals, amb presència de Treball Social, Psicologia, Educació Social, Pedagogia i Psicopedagogia, Teràpia Ocupacional, i d'altres professions presents als centres, serveis i programes de serveis socials.
- Grup 5: Grup de persones expertes, conformat per persones professionals externes a la conselleria amb llarga trajectòria en recursos dels tres nivells funcionals dels Sistema Públic Valencià de Serveis Socials, així com amb presència del personal investigador de cadascuna de les cinc universitats públiques presents als Laboratoris d'Investigació en Serveis Socials.

El contrast per part d'este últim grup de persones expertes és especialment significatiu per ser un grup extern, independent i amb un ampli bagatge científic i professional, tant en matèria investigadora com de gestió a l'àmbit dels serveis socials, generant multitud d'aportacions i millores al projecte normatiu durant el procés participatiu sense cap interès de part més enllà de conformar la millor proposta possible per al SPVSS i els seus usuaris.

Es considera així que la proposta compta amb una anàlisi i treball, ex-ante i ex-post, realitzat amb una gran profunditat i rigor per part d'un equip tècnic plural i de gran qualificació i capacitat, nodrit, a més, de les múltiples fonts de treball previ esmentades i contrastat al procés de participació per persones investigadores científiques i professionals externes, amb caràcter previ a la seua tramitació i exposició a audiència pública.

3) Del sector prestador de serveis socials, incidència econòmica per al sector i els usuaris

Al respecte de l'afectació al sector prestador de serveis socials i als seus usuaris cal clarificar les formes de gestió de cadascun dels nivells funcionals dels serveis socials valencians per situar correctament l'abast d'estes suposades afectacions en la seua justa mesura:

- Nivell d'atenció primària bàsica i específica de serveis i programes: les prestacions d'este nivell funcional son competència de l'administració local. Ajuntaments i mancomunitats ofereixen prestacions finançades per la Generalitat Valenciana i les Diputacions mitjançant el mecanisme del contracte-programa. Estes prestacions no comporten un copagament per part de les persones usuàries. El projecte de decret ve a detallar amb

rang normatiu el que ja està present al finançament actual mitjançant el contracte programa que estableix les ràtios de la llei 3/2019 al conjunt del territori.

- **Nivell d'atenció específica de centres i atenció secundària:** les prestacions d'estos nivells funcionals son normalment en forma de plaça en centres ambulatoris, de dia o de caràcter residencial. Es pot distingir la seua fórmula habitual de gestió en funció del sector de població al que atén:
 - **Centres d'infància:** estos recursos es financen mitjançant el concert social amb entitats sense ànim de lucre, contracte-programa amb l'administració local o contractacions de gestions integrals per a altres centres de titularitat pública. De les 3.223 places autoritzades el 100% formen part del SPVSS. Les persones usuàries no han de pagar per rebre l'atenció corresponent. Les condicions actualment finançades estan equiparades en la seua majoria a allò que es proposa al projecte de decret.
 - **Diversitat funcional:** principalment es tracta de centres de dia i centres residencials als que la proposta de decret incorpora les exigències de l'Acord del Ministeri per als centres de dependència, negociat i pactat al Consell Interterritorial per les comunitats autònomes. De nou el concert social amb entitats sense ànim de lucre és la forma més habitual seguida de centres públics amb gestió pública o mitjançant contractes de gestió integrals. De les 14.530 places autoritzades, el 85% d'elles formen part del SPVSS pel que el finançament està garantit per la Generalitat Valenciana sense que una millora en les condicions dels centres afecte als centres ni a les persones usuàries més enllà de l'augment de qualitat en l'atenció prestada.
 - **Violència de gènere i masclista:** prestat mitjançant concert social amb entitats del tercer sector o contractes de gestió, conta amb 375 places autoritzades i el 100% d'elles formen part del SPVSS. De nou el projecte de decret refereix les condicions de personal ja existents actualment en els recursos. Les persones usuàries no han de pagar pels serveis rebuts.
 - **Inclusió social:** en la seua majoria prestat també per entitats sense ànim de lucre finançat per la Generalitat Valenciana mitjançant el concert social o contracte-programa amb entitats locals, de les 651 places autoritzades, el 85% forma part del SPVSS i es tracta en tots els casos de places sense cost directe per a les persones usuàries.
 - **Persones majors:** principalment es tracta de centres de dia i centres residencials als que la proposta de decret incorpora les exigències de l'Acord del Ministeri per als centres de dependència, negociat i pactat

al Consell Interterritorial per les comunitats autònomes amb unes condicions de mínims establides al projecte de decret com a ràtios d'autorització i unes ràtios millorades per als centres del SPVSS referides al decret com a ràtios d'acreditació.

Una bona part de les places forma part del SPVSS per tractar-se de centres de titularitat pública, centres d'entitats del tercer sector amb concert social o centres privats que han contractat totes o una bona part de les seues places amb la Generalitat Valenciana. Del total de 33.911 places autoritzades entre la modalitat residencial i de centre de dia, el 65% de les mateixes formen part del SPVSS o son finançades contant amb la prestació vinculada al servei corresponent pel que el finançament en estos casos està garantit amb fons públics així com les millores que es puguen decretar sense afectació econòmica directa a l'usuari.

D'entre les places d'estes tipologies de centres que no formen part del SPVSS, gestionades per empreses privades amb ànim de lucre, una bona part compta amb prestacions vinculades al servei per part de la GVA. Es tracta d'una prestació econòmica que rep la persona usuària per a contribuir al finançament dels costos dels serveis sol·licitats pel que com s'ha indicat pot amortitzar-se l'increment de preus amb la millora d'estes prestacions per part de l'administració, com s'ha fet recentment en els pressupostos 2023 modificant el cost de referència i per tant l'import màxim de les prestacions vinculades.

Finalment, una última part de les places es troba sense cap tipus de finançament públic. Els centres que ofereixen estes places ja contenen amb freqüència amb unes ràtios per damunt de la norma sufragades directament per les persones usuàries.

Ha de quedar clar per tant que la possible afectació al sector prestador de serveis socials i les possibles conseqüències econòmiques per als usuaris, manifestats a les al·legacions de la Asociación Empresarial de Residencias y Servicios a Personas en situación de dependència de la Comunidad Valenciana no ha de ser entesa en cap cas com una circumstància d'afectació al conjunt del sistema. Es tracta per contra d'una possibilitat que podria afectar sols a una reduïda part de les places dels serveis socials valencians en tant que la majoria de centres prestadors conta amb fórmules de gestió pública o de col·laboració públic-privada que assegura el seu finançament a les entitats prestadores i a les persones usuàries.

En qualsevol cas, hi ha també l'opció d'acollir-se al contracte de places amb l'administració en el cas de centres amb ànim de lucre o al concert social per a les entitats sense ànim de lucre. Estes dos fórmules de col·laboració públic-privada generen sistemàticament més demanda que

oferta disponible en el mercat pel que considerem que s'ofereix així un important element de seguretat al sector.

II. Valoració de la memòria econòmica

En relació a la consideració del CJC relativa a les al·legacions efectuades per l'entitat AERTE referides als càlculs efectuats en la memòria econòmica, és important destacar quatre qüestions fonamentals:

- 1) En primer lloc, referir tal com assenyala el propi dictamen del Consell Jurídic Consultiu a la seua consideració segona (pàgina 4) que la Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic, a través de la Direcció General de Pressupostos, va emetre informe favorable amb data 09.12.2022, després dels oportuns aclariments i memòries econòmiques complementaries, avalant la estimació econòmica de les despeses que es produiran amb motiu de la entrada en vigor d'este decret. Val a dir que cap d'estos aclariments o memòries econòmiques complementaries va fer cap requeriment de revisió al càlcul de les prestacions vinculades al servei que qüestiona la patronal AERTE.
- 2) Les estimacions econòmiques plantejades per AERTE per al càlcul de l'increment del cost de les prestacions vinculades al servei, que com s'ha dit són una part reduïda del conjunt de places del sistema, utilitzen erròniament amb freqüència les ràtios d'acreditació per a centres concertats, referides al projecte de decret posant-les en relació amb el cost de les prestacions vinculades al servei de places en centres privats. Cal destacar que les ràtios de residència en este cas sols deuen ser les d'autorització per tal de ser exactes amb els càlculs ja que seran les d'aplicació en centres privats amb ànim de lucre, tal com s'ha clarificat a les disposicions del decret.
- 3) AERTE planteja una metodologia de càlcul basant-se en la comparativa entre ràtios de la normativa actual, en vigor des de l'any 2005, i les ràtios proposades al projecte de decret de tipologies. Des de la DG IVAFIQ, atenent que la major part de centres tenen una ràtio millorada respecte als mínims que plantejava la normativa de 2005, fa la comparativa entre el preu mitjà actual de les places i el projectat amb les noves ràtios, sent així més fidel a la realitat actual dels centres. En base a eixa diferència es calcula el cost per al total de prestacions vinculades als serveis de centre de dia i residències de majors.

Per tant, les desviacions estimades per la patronal AERTE es deuen fonamentalment al fet d'haver emprat unes ràtios inadequades quan s'ha emprat les d'acreditació i pel fet d'haver fet servir metodologies de càlcul diferents. A més la patronal AERTE suma els acumulats en tots els anys projectats a la memòria econòmica per tal d'oferir xifres el més grosses possibles pel que respecte a la suposada desviació.

- 4) Destacar que al marc normatiu en vigor ni al projecte de decret no hi ha cap article, disposició ni referència als annexes que condicione la millora de les condicions als centres amb l'augment de les prestacions vinculades al servei per part de l'administració. Este fet no lleva a que la voluntat política siga clarament favorable a efectuar l'augment necessari per a no generar un greuge a les persones beneficiaries de les esmentades prestacions per motiu de la entrada en vigor del decret.
- 5) Per últim, cal destacar que este òrgan no ha comptat amb estes observacions ni per acord ni per vot particular al dictamen del Comité Econòmic i Social, on es troben representades les entitats patronals amb veu i vot, donat que aquest òrgan tal i com recull en l'article 4 té entre les seues funcions les revisions a tal efecte "emetre dictamen amb caràcter previ, preceptiu i no vinculant sobre avantprojectes de lleis que regulen matèries econòmiques, sociolaborals i d'ocupació".

III. Reiteració d'aspectes normatius innecessaris en la norma projectada

En relació a l'observació no essencial de reiterar principis, definicions o referències innecessàries per estar ja regulades a altres normes, es considera que tot i no ser necessàries, son convenients per a la correcta comprensió del text exposat atenent a qüestions com que es tracte d'un projecte de gran abast en quant als aspectes que regula, la ordenació en una única norma o la derogació d'un gran conjunt de normes fins al moment fragmentades i disperses.

IV. Valoració de les al·legacions efectuades per determinades entitats front al Consell Jurídic Consultiu

Cal destacar de nou que estranya a este òrgan el fet de no haver comptat amb estes observacions al dictamen del Comité Econòmic i Social i siga el Consell Jurídic Consultiu el que incorpore al seu dictamen estes al·legacions, la majoria d'elles sense cap relació amb aspectes normatius, jurídics o procedimentals. Malgrat això, s'aprofita l'ocasió per a revisar els aspectes plantejats amb les següents consideracions:

- a) Al·legacions formulades per l'Associació Empresarial de Residències i Serveis a Persones en situació de Dependència en la Comunitat Valenciana:
 - A les al·legacions referides a la memòria econòmica o la disponibilitat de informes i memòries prèvies es considera que s'ha donat resposta al present informe als apartats 1.I i 1.II.
 - Art 87.i) s'accepta l'al·legació i clarifica el text en ordre a computar a efectes de ràtio de personal, la persona treballadora que puga substituir a altra en situació d'incapacitat.

- b) Al·legacions formulades conjuntament per les entitats Associació Lares Comunitat Valenciana, la Federació Espanyola d'Associacions del Tercer Sector i l'Associació Professional Institucions de Menors.
- Al·legació primera ratificada com a observació essencial: s'accepta i es substitueix als annexes la figura de coordinació per la de direcció als Llars d'acolliment residencial i Llars d'Emancipació. Es fa extensiu a la resta de centres residencials convivencials per a homogeneïtat de criteri al decret.
 - Al·legació segona referida a observacions respecte a la coherència i ajust econòmic relatiu a les funcions de vigilància i de control educatiu.

No s'accepta en tant que els convenis col·lectius esmentats no formen part del marc normatiu a efectes d'impulsar la proposta de Decret que és clara a este respecte: substituir la figura de l'auxiliar de control educatiu per personal amb formació tècnica, especialitzada en els següents perfils professionals: personal tècnic superior de integració social, personal tècnic d'animació sociocultural, personal tècnic de promoció i desenvolupament integral de la infància i la joventut en situació de vulnerabilitat social, personal tècnic superior d'ensenyament i animació socioesportiva, personal monitor de taller, personal tècnic superior d'educació infantil (en las residència de recepció de persones menors de 12 anys).

Analitzant en profunditat les plantilles dels centres que el projecte de decret planteja, s'observa clarament el notable increment de las figures professionals de intervenció educativa amb perfil tècnic. Així:

- En las residències d'acolliment específic per a adolescents i joves amb problemes greus de conducta, la ràtio és de 0,5 professionals per cada resident (10 professionals).
- En les residències socioeducatives per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei, la ràtio és de 0,5 professionals per cada resident (18 professionals).
- En les residències socioeducatives terapèutiques per a persones menors d'edat en conflicte amb la llei, la ràtio és de 1 professional per cada persona resident (20 professionals).
- En les residències de recepció de xiquets/es i adolescents menors de 12 anys, la ràtio és de 0,5 professionals per cada resident (20 professionals).
- En les residències de recepció de xiquets/es i adolescents majors de 12 anys, donades les especials circumstàncies de les persones usuàries, el personal tècnic, (0,5 professionals per cada resident) pot ser substituït per el auxiliar de control.

El plantejament de substitució de personal auxiliar de control per figures professionals tècniques es realitza en el marc conceptual de la intervenció educativa dins de l'espai

físic de intervenció que correspon a les persones professionals de la educació social i a les figures tècniques professionals amb formació específica en el tracte i promoció de situacions educatives. I esta proposta respon a principis normatius, pedagògics i psicològics.

La Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors estableix com a principi la resocialització dels joves internats en este tipus de centres. Dificilment esta se podria produir si no es desenvolupen intensivament conductes, actituds i valors prosocials, i estes conductes madures (respecte, resiliència, tolerància a la frustració, resolució pacífica de conflictes, control de la impulsivitat,...), necessiten de models formats en l'aprenentatge dels mateixos.

Els avanços produïts en la ciència pedagògica i en l'àmbit de la psicologia subratllen la importància dels models personals en l'aprenentatge, donat que l'aprenentatge vicari resulta ser el més profund i permanent en el temps. La presència en estos centres de personal auxiliar de control en l'espai de la intervenció educativa no afavoreix ni facilita la necessària interiorització i desenvolupament de conductes prosocials, més bé ens porta a una figura anacrònica importada d'organitzacions penitenciàries afortunadament superades.

La figura professional de personal de vigilància prevista en el projecte de decret per a tots els centres enumerats amb anterioritat, centra les seues funcions en la vigilància i protecció de l'exterior del recinte i en el control d'accessos i eixides del centre, quedant a criteri de la direcció de centre qualsevol intervenció eventual puntual de contenció amb les persones usuàries del centre, quan resulte absolutament necessari per a mantindre la seguretat de la persona menor de edat o d'altres persones pel que amb esta figura professional la intervenció en cas de conflicte de risc queda assegurada i amb això la seguretat i control.

- Al-legació tercera, referida a l'absència de personal mèdic en les residències socioeducatives, no s'accepta per considerar que les persones usuàries d'estos centres no presenten una especial incidència pel que fa a problemes de salut pel que rebran assistència sanitària, quan així ho necessiten, per part del sistema de salut pública a favor d'una major inclusió i normalització en el us dels recursos comunitaris.
- Al-legació quarta referida al compliment de la mesura judicial de convivència en grup educatiu a les residències socioeducatives ratificada com a observació essencial pel Consell Jurídic Consultiu, s'accepta i modifica els articles referits així com l'annexe III.
- Al-legació quinta relativa a la impossibilitat de complir les necessitats amb les plantilles proposades, no s'accepta en tant que la normativa en vigor, anterior al projecte de decret, conta amb unes exigències notòriament inferior pel que fa a la dotació de les plantilles. L'actual proposta ve a millorar notablement la ràtio a esta tipologia de centres permetent abordar les tasques corresponents. A més les fórmules habituals de

finançament per a estos centres permeten un creixement de plantilla respecte als mínims establerts a la norma en cas necessari.

- Al·legació sexta referida a centres de dia de persones majors s'accepta i revisa la proposta en tant que per error o omissió no figura a l'annexe corresponent la proposta de ràtio per a l'autorització d'esta tipologia de centres de manera diferenciada a la ràtio millorada d'acreditació. S'introdueix proposta en la línia de l'acord del Ministeri per a condicions mínimes de centres i serveis d'atenció a la dependència.
- Al·legació setètima referida a les places de cures continuades a les residències de majors, s'accepta parcialment incorporant a l'annexe III la proposta que estes places no computen dins de la capacitat màxima de places autoritzades entenent que no estaran ocupades necessàriament de forma habitual. D'altra banda és considera adequat el percentatge proposat al projecte de decret així com la seua ubicació que en cap cas afectarà als centres ja autoritzats en tant que no s'hauran d'adaptar a esta condició.
- Al·legació octava es refereix un augment de ràtio entre la versió exposada a audiència pública i la dictaminada pel Consell Jurídic Consultiu. Cal aclarir al respecte que la versió inicial tenia un error de càlcul en la ràtio d'atenció directa i la ràtio general referida quedant per baix de la ràtio real. Amb l'adaptació a l'acord del ministeri de criteris mínims per a este tipus de centre, es reformula la proposta de plantilla corregint l'error i resultant una ràtio proporcionalment inferior a la primera proposta en tant que augmenta proporcionalment el nombre d'auxiliars en relació a l'augment a 120 places però manté el mateix equip tècnic.
- Al·legació novena referida al qüestionament de la necessitat de permanència d'almenys 1 auxiliar per mòdul al torn de nit es considera necessari mantindre la proposta tal com assenjala el propi Consell Jurídic Consultiu per garantir la correcta atenció de les persones usuàries. Pel que fa a la proposta d'afegir a la nomenclatura d'auxiliar d'infermeria la expressió "o perfil equivalent" es considera innecessari en tant que a l'annexe VIII es detalla amb claredat les diferents titulacions que poden ocupar eixa figura professional.
- Al·legació dècima referida a la proposta d'homologar amb 3 anys d'experiència la figura professional de cuiner, s'accepta i incorpora a l'esmentat annexe VIII.
- Al·legació undècima referida a la proposta d'incorporar dos noves titulacions a la figura d'Oficial de Manteniment, s'accepta i incorporen les titulacions proposades.
- Al·legació duodècima referida a la proposta de redacció alternativa de la Disposició Transitòria sexta, s'accepta i es formula nova redacció per a clarificar que els centres ja autoritzats a la entrada en vigor del decret no hauràn d'adaptar els espais llevat de l'excepcionalitat referida a la mateixa disposició.

- Al·legació decimotercera referida a la referència a l'acció concertada en la disposició decimoquinta es considera, a l'igual que el propi Consell Jurídic Consultiu, que dita referència si que es formula a la disposició esmentada pel que no es necessari una nova redacció.

2. Observacions a l'articulat

- Al preàmbul: s'accepta i incorporen a l'apartat VII de manera expressa l'esment als principis d'eficàcia i eficiència.
- A l'article 2. Àmbit subjectiu: s'accepta i es modifica la redacció per tal de clarificar l'àmbit subjectiu de la norma projectada.
- A l'article 4. Definicions: s'accepta i modifica la redacció d'acord amb allò proposat a la observació.
- A l'article 5. Garantia dels drets de les persones usuàries: s'accepta i es modifica per tal de clarificar l'abast de l'expressió suports necessaris.
- A l'article 9: s'accepta i es formula la redacció de forma positiva.
- A l'article 10. Limitacions dels drets de les persones familiars i afins de les persones usuàries: s'accepta i adapta amb les redaccions proposades.
- A l'article 14. La participació; generalitats. S'accepta i s'elimina l'apartat 3.
- A l'article 15. La participació en l'àmbit dels centres, serveis i programes. S'accepta i es detalla el desenvolupament reglamentari al que es refereix l'apartat 2.
- A l'article 19. Dels serveis socials: s'accepta i es clarifica la remissió reglamentària a la que es refereix la norma projectada.
- A l'article 28. Coordinació, col·laboració i cooperació entre administracions públiques: s'accepta i detalla l'apartat de l'article citat.
- A l'article 29. Coordinació i col·laboració entre les administracions públiques i la iniciativa privada. S'accepta l'observació essencial i s'adapta el text per tal de clarificar diferenciant entre entitats privades que formen part del Sistema Públic Valencià de Serveis Socials i les que no.
- A l'article 34. Principis metodològics: s'accepta i matisa la remissió.
- A l'article 53. Vivendes col·laboratives: s'accepta i es suprimeixen els termes objecte de confusió.

- A la Disposició Transitòria Primera. Equiparació de tipologies: s'accepta i modifica en esta i la resta de disposicions per a concordar el criteri.
- A la segon observació a la Disposició Transitòria Primera. Equiparació de tipologies: s'accepta i incorporen els canvis proposats.
- A la Disposició Transitòria Segona. Identificació. S'accepta i es completa en el sentit suggerit.
- A la Disposició Transitòria Sexta: s'accepta i corregeix la errada.
- A la Disposició Transitòria Novena (plantilla de personal) i Vigèsim tercera (calendari d'adaptacions): no s'accepta en tant que l'acord del Ministeri referit estableix unes condicions d'exigència mínimes que poden ser igualades o superades per les comunitats autònomes. Considerant la necessitat de millorar les condicions atenent a la necessitat d'una atenció adequada i de la màxima qualitat a les persones usuàries, es mantenen els terminis referits al projecte de decret.
- A la Disposició final quarta. Entrada en vigor. S'accepta i es completa en els termes proposats.

3. Conclusions

Estudiat el dictamen del CJC, l'òrgan promotor es manifesta conforme a totes les observacions essencials formulades, i s'accepten en la seua majoria les observacions no essencials.

És per això que es procedeix a impulsar el tràmit per l'aprovació del Projecte de Decret del Consell pel qual es regula la tipologia i funcionament dels centres, serveis i programes de serveis socials i la seua ordenació dins de l'estructura funcional, territorial i competencial del Sistema Públic Valencià de Serveis, considerant-ho urgent i necessari i que respon al mandat de l'acord Alcem-nos per la Reconstrucció de la Comunitat Valenciana pactat en la Mesa de Diàleg Social entre la patronal, els sindicats i la Generalitat.

Amb l'aprovació d'aquest decret s'establiran unes condicions clares, detallades i harmonitzades entre sí, superant la disparitat i arbitrietat de criteris establerts fins al moment anacrònics en la seua majoria i en alguns casos fins i tot contradictoris entre sí. A més, amb este decret se continua desenvolupant la llei 3/2019 de Serveis Socials Inclusius, llei pionera i anomenada de quarta generació, amb la qual es consoliden els principis que contribueix a superar de l'anterior model:

- S'actualitza, modernitza i unifica la normativa dels serveis socials, per la qual cosa es deroguen fins 13 normes que es remunten a la llei 5/89 i a la llei 5/97.
- Ordena l'atenció primària i la secundària: estableix les condicions materials i funcionals bàsiques dels centres, serveis i programes, especificant les prestacions que ofereixen així com detallant aspectes organitzatius, de personal o metodològics.
- Canvia a un model centrat en la persona, professionalitzant tots els centres, serveis i programes i tecnificant els equips amb perfils més qualificats.
- Es fomenta l'economia 3Cs: criar, cuidar i curar.
- Front a uns serveis socials fragmentats i inconnexos, es genera un sistema planificat, coherent i organitzat, capaç d'atendre a les necessitats de la persona al llarg del seu cicle vital.
- S'organitza el sistema evitant duplicitats i clarificant funcions, serveis i prestacions.

A més a més, s'aposta clarament per un lideratge públic dels serveis socials, incorporant els aprenentatges en els nous models d'atenció, millorant les ràtios, blindant i augmentant la professionalització i la qualitat en l'atenció. Incorpora també aspectes tan essencials hui en dia com la innovació tecnològica en els centres, la igualtat de tracte, la participació i protecció dels drets dels usuaris. Al mateix temps, aquest decret se suma amb les seues propostes de centres més eficients i sostenibles a la lluita contra el canvi climàtic, incorporant iniciatives que busquen l'equitat territorial, l'antidespoblament i la perspectiva rural que garantisca una cobertura mínima en tot el territori. Per últim, cal reconèixer el gran impacte social en l'àmbit laboral pel foment del treball estable i no deslocalitzable.

Estos elements són claus per a oferir seguretat jurídica a les empreses del sector i el que resulta més important, estableixen per fi les condicions necessàries per a oferir una atenció adequada i de qualitat a les persones usuàries dels centres, serveis i programes de serveis socials. Estes noves condicions s'han demostrat necessàries per a la qualitat de l'atenció de les persones usuàries dels centres, tornant-se inajornables després dels aprenentatges de les situacions patides durant la crisi generada per la covid19.

València, en la data de la firma

EL DIRECTOR GENERAL DE L'INSTITUT VALENCIÀ DE FORMACIÓ, INVESTIGACIÓ I QUALITAT
DELS SERVEIS SOCIALS